

Protokół

ze spotkania Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej 2021 - 2027
*w ramach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających
funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”*

4 - 6 października 2021 r.

w formie wizyty studyjnej

1. Miejsce, czas oraz uczestnicy spotkania

Spotkanie Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej 2021 - 2027 odbyło się w dniach 4 - 6 października 2021 r. w formie wizyty studyjnej do Ławy. Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele urzędów marszałkowskich, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

2. Przedmiot spotkania – przebieg i podsumowanie spotkania

Spotkanie rozpoczęło się od powitania wszystkich Uczestników, którego dokonał przewodniczący Grupy Jarosław Dembek z Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Następnie każdy z Uczestników przedstawił się podając miejsce pracy oraz zakres obowiązków w kontekście przedmiotu działania Grupy Roboczej. Przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego przybliżyła Ramowy Program wizyty studyjnej, w tym wizytę w gminie Kisielice, która została pierwszą samowystarczalną energetycznie gminą w Polsce. Przewodniczący określił cel spotkania jako wymianę informacji na temat programowania środków w nowej perspektywie finansowej.

W części merytorycznej przewodniczący Grupy przedstawił przebieg spotkania w podziale na następujące zagadnienia tematyczne: projekt programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS) 2021 - 2027; zapisy Linii demarkacyjnej; zgłoszone pytania od Uczestników w obszarze aktualnych prac nad programami regionalnymi i krajowymi, w tym opracowanie miejskich planów adaptacji (MPA) do zmian klimatu; dyskusja i podsumowanie.

W ramach pierwszego zagadnienia tematycznego zaprezentowano założenia do projektu programu FEnIKS na lata 2021 - 2027, za którego opracowanie odpowiedzialne jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Wskazano, że alokacja środków wynosi 25 mld euro oraz zwrócono uwagę, że w nowej perspektywie finansowej obszary związane z ochroną środowiska będą finansowane z dwóch źródeł: Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Następnie omówiono priorytety I „Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności” i II „Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR”, obszary wsparcia oraz nowe zapisy w celach szczegółowych programu. W ramach podsumowania podano, że projekt programu wysłano do opiniowania do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST). Równolegle toczą się prace

nad tzw. ustawą wdrożeniową, która łączy w sobie Politykę Spójności i Krajowy Plan Odbudowy (KPO).

W ramach drugiego zagadnienia tematycznego omówiono aktualne założenia Linii demarkacyjnej pomiędzy programami krajowymi i regionalnymi. W obszarze adaptacji terenów zurbanizowanych oraz opracowywania planów adaptacji do zmian klimatu zwrócono uwagę na zapis wdrażania działań w miastach o gęstości zaludnienia powyżej 1000 mieszkańców/km². W obszarze budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy wskazano, że na poziomie regionalnym będą to projekty uzgodnione z Ministerstwem Infrastruktury. Kryteria demarkacyjne na poziomie regionalnym (aglomeracje od 2 do 10 tys. RLM) i krajowym (aglomeracje powyżej 10 tys. RLM) omówiono w obszarze gospodarki wodno-ściekowej. Na końcu wskazano, że obszar dotyczący rekultywacji terenów zdegradowanych aktualnie znajduje się również w KPO. Jednym z jego elementów są opracowywane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska wstępne założenia do ustawy, która ma rozwiązać problem właścicielski oraz brak możliwości interwencji przez właściwe organy. Według aktualnych założeń ustawa dotyczyć ma kilku obszarów, m. in. Zakładów „Organika-Azot” w Jaworznie i dawnych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach.

W dalszej części spotkania rozpoczęła się dyskusja na temat zgłoszonych od Uczestników pytań i wątpliwości w obszarze aktualnych prac nad programami regionalnymi i krajowymi.

Na początku omówiono brak jednolitych zapisów dotyczących obowiązku posiadania miejskiego planu adaptacji (MPA) do zmian klimatu dla miast powyżej 20 tys. mieszkańców w projektach m. in. ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia klimatycznego wymiaru polityki miejskiej, Umowy Partnerstwa, Linii demarkacyjnej. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń stwierdzono, że opracowywane plany adaptacji mają treści o różnym stopniu szczegółowości.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Następnie, w odniesieniu do wskaźników gęstości zaludnienia i liczby mieszkańców, rozpatrzono pojęcia „teren zurbanizowany”, „miasto”, „gmina miejska”, „gmina miejsko-wiejska”, na końcu podano definicję miejskiego planu adaptacji według projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia klimatycznego wymiaru polityki miejskiej.

Po przeanalizowaniu powyższych zagadnień stwierdzono, że na danym etapie trudno jest ocenić, czy miasta poniżej 20 tys. mieszkańców zostaną pozbawione możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego. W tym miejscu poproszono przedstawicieli urzędów marszałkowskich o zabranie głosu w dyskusji. Wskazano możliwe rozwiązanie do objęcia miast poniżej 20 tys. mieszkańców wsparciem na podstawie kontraktów programowych, gdzie można uzgadniać odstępstwa od Linii demarkacyjnej. W konkluzji stwierdzono, że na danym etapie przygotowywania nowej perspektywy finansowej występują wątpliwości dotyczące definicji użytych w projektach aktów prawnych pojęć, przewodniczący Grupy skonsultuje to w Ministerstwie Klimatu i Środowiska i przedstawi Uczestnikom Grupy.

Kolejna dyskusja dotyczyła projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz możliwości objęcia wsparciem finansowym mniejszych miast. Przedstawiciele urzędów marszałkowskich w ramach dyskusji przekazali informacje nt.: wyników rozmów bilateralnych prowadzonych z Komisją Europejską; propozycji trybów ogłaszania konkursów dla aglomeracji od 2 do 10 tys. RLM; możliwości wsparcia gospodarki ściekowej poza terenami aglomeracji. Następnie omówiono aktualny stan prac nad KPO, spełnianie wymogów dyrektywy ściekowej oraz aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

W tym miejscu przewodniczący Grupy zaprosił Uczestników spotkania na krótką przerwę. Po przerwie przystąpiono do omówienia zmian w ustawie o odpadach, w szczególności w kontekście art. 16. Przedstawiono propozycję polegającą na rozszerzeniu dotychczas obowiązującego zapisu z okresu programowania 2014 - 2020 na nową perspektywę finansową 2021 - 2027. Zwrócono uwagę, że programy w

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

zakresie recyklingu finansowane z Regionalnych Programów Operacyjnych, funduszy europejskich czy funduszy krajowych, nie muszą być uwzględnione w planach inwestycyjnych. W dalszej części dyskusja dotyczyła możliwości sporządzenia listy takich inwestycji. W konkluzji stwierdzono, że na danym etapie przygotowywania nowej perspektywy finansowej trudno przewidzieć jakiego rodzaju inwestycje będą realizowane. W związku z czym, w wojewódzkich planach gospodarki odpadami (WPGO) powinny znaleźć się ogólne zapisy, które nie będą ograniczać możliwości realizacji inwestycji.

Następnie dyskusja przeszła na temat dotyczący konieczności organizacji na obszarach poszczególnych województw centrów recyklingu. W tym celu omówiono dotychczasowy zakres działalności Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów Komunalnych oraz położono nacisk na konieczność ich transformacji w centra recyklingu. Jest to związane z nowymi potrzebami, jakie pojawiły się w Unii Europejskiej po zamknięciu się krajów azjatyckich i Chin na przetwórstwo odpadów. Uczestnicy spotkania wyrazili opinie o konieczności powołania do Grupy delegata z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, który mógłby wspomóc Grupę przy określaniu kosztów tego rodzaju prac.

Zwrócono uwagę na potrzebę organizacji spotkań Grupy roboczej w formule szkoleń z wybranych dziedzin. Wśród zagadnień wymagających zaproszenia ekspertów wymieniono zagadnienia związane z OZE, GOZ i odpadami, adaptacją i przyrodą. Przy tej okazji wspomniano o zarzutach ze strony Komisji Europejskiej odnośnie degradacji przyrody w trakcie realizacji projektów funduszowych. Na koniec stwierdzono konieczność przygotowania materiałów merytorycznych na potrzeby organizowanych paneli, których celem byłoby wskazanie kierunków kształtowania planowanych projektów.

W dalszej części spotkania pod dyskusję poddano zestawienie tabelaryczne liczby projektów Regionalnych Programów Operacyjnych przyjętych przez Zarząd (z podziałem na województwa). Przedstawiciele poszczególnych urzędów

Unia Europejska
Fundusz Spójności

marszałkowskich omówili własne doświadczenia w tym zakresie, dyskutowano nad stanem zaawansowania realizowanych projektów oraz wpływie ustawy - Prawo ochrony środowiska i ustawy funduszowej na ich przebieg. Wśród nowych obszarów wsparcia wymieniono m.in. zagadnienia dotyczące magazynów energii, zielonej infrastruktury, infrastruktury wody pitnej, wspierania racjonalnego gospodarowania wodą czy linii produkcyjnych zmniejszających zużycie surowców. Następnie omówiono tematy ekoprojektowania, remediacji i rekultywacji terenów przemysłowych. Wskazano Lasy Państwowe jako podmiot zainteresowany realizacją projektów z zakresu budowy nowych dróg przeciwpożarowych i zbiorników retencyjnych w lasach. Duży nacisk położono na infrastrukturę w zakresie wody pitnej, w tym ograniczanie jej stratności.

Uczestnicy zwrócili uwagę na konieczność realizacji inwestycji na obszarach Natura 2000, wymaga to sporządzenia wyczerpującej inwentaryzacji. Wskazano program dla Polski Wschodniej na lata 2021 - 2027, w którym pojawią się obszary wsparcia związane z adaptacją do zmian klimatu dla miast, tracących funkcje społeczno - gospodarcze oraz bioróżnorodność, związane z edukacją np.: budowa centrów edukacji ekologicznej w parkach narodowych, budowa obiektów promocyjnych i wspierających lokalną społeczność. W dalszej dyskusji odwołano się również do różnicowania markerów klimatycznych pomiędzy CP1 i CP2 oraz możliwości przypisywania projektów tylko do jednego z wybranych celów.

W dalszej kolejności omówiono konieczność przygotowywania i realizacji kompleksowych projektów, które powinny zawierać aspekty inwestycyjne (infrastruktura, system gospodarki odpadami, ograniczanie nieprzepuszczalnych powierzchni terenów) oraz elementy związane z monitoringiem, prognozowaniem i edukacją.

Ostatnim zagadnieniem nad którym podjęto dyskusję był raport dotyczący przeglądów planów adaptacji przygotowywany przez JASPERS. Celem raportu jest wskazanie listy konkretnych inwestycji które mogą być realizowane oraz sformułowanie rekomendacji

dotyczących sposobu formowania naborów czy warunków wyboru projektów w przedmiotowym obszarze. Podkreślono, że po zakończeniu prac nad raportem zostanie on udostępniony członkom Grup roboczych.

Na zakończenie spotkania wspomniano o planowanej na I kwartał przyszłego roku wizycie studyjnej w Hiszpanii, która ze względu na sytuację epidemiologiczną odkładana była od 2020 r.

Na tym przewodniczący Grupy podziękował wszystkim Uczestnikom za aktywny udział oraz zakończył spotkanie.

Protokół sporządzono 14.10.2021 r.

